

Hướng Dẫn Khiếu Nại Vắn Tắt

Vai trò của Ủy Ban

Ủy Ban Nhân Quyền Úc Châu là một tổ chức quốc gia, độc lập có nhiệm vụ điều tra và hòa giải những khiếu nại có liên quan đến việc đối xử phân biệt và vi phạm nhân quyền của Chính Phủ Liên Bang trong một số trường hợp cụ thể. Ủy Ban làm việc trên nguyên tắc không thiên vị và không đại diện cho bất kỳ phía nào có liên quan đến việc khiếu nại. Tài liệu hướng dẫn này có thể giúp quý vị trong việc đệ đơn khiếu nại.

Ủy Ban thi hành năm đạo luật khác nhau. Đó là:

- *Đạo Luật Phân Biệt Chủng Tộc năm 1975 (Racial Discrimination Act 1975)*
- *Đạo Luật Phân Biệt Giới Tính năm 1984 (Sex Discrimination Act 1984)*
- *Đạo Luật Ủy Ban Nhân Quyền Úc Châu năm 1986 (Australian Human Rights Commission Act 1986)*
- *Đạo Luật Phân Biệt Khuyết Tật năm 1992 (Disability Discrimination Act 1992)*
- *Đạo Luật Phân Biệt Tuổi Tác năm 2004 (Age Discrimination Act 2004)*

Chủng Tộc

Chiếu theo quy định của *Đạo Luật Phân Biệt Chủng Tộc năm 1975*, việc đối xử thiếu thiện cảm với một người vì lý do chủng tộc, màu da, nguồn gốc, dân tộc hay sắc tộc của họ trong một số lãnh vực nào đó của đời sống công cộng, chẳng hạn như trong lãnh vực nhân dụng và cung cấp hàng hóa và dịch vụ, được coi là một hành vi phạm pháp. Đạo luật này cũng ngăn cấm các hành vi căm thù chủng tộc, chẳng hạn như khi một người nào đó công khai phát biểu hoặc phát hành một điều gì đó mà chúng có thể gây xúc phạm, chế diễu hoặc đe dọa quý vị vì nguồn gốc chủng tộc, màu da, dân tộc hay sắc tộc của quý vị.

Giới Tính

Chiếu theo quy định của *Đạo Luật Phân Biệt Giới Tính năm 1984*, việc đối xử thiếu thiện cảm với một người vì giới tính, tình trạng hôn nhân hoặc thai nghén của họ trong một số lãnh vực nào đó của đời sống công cộng, chẳng hạn như trong lãnh vực nhân dụng và cung cấp hàng hóa và dịch vụ, được coi là một hành vi phạm pháp. Đạo luật này cũng ngăn cấm việc sa thải nhân viên vì những trách nhiệm của họ đối với gia đình. Ngoài ra, *Đạo Luật Phân Biệt Giới Tính* còn ngăn cấm hành vi sách nhiễu tình dục trong đời sống công cộng. Sách nhiễu tình dục là một hành vi mang bản chất tình dục không được hoan nghênh, một hành vi mà một người biết lý lẽ sẽ cảm thấy bị xúc phạm, lăng mạ hoặc đe dọa.

Khuyết Tật

Chiếu theo quy định của *Đạo Luật Phân Biệt Khuyết Tật năm 1992*, việc đối xử thiếu thiện cảm với một người khuyết tật so với một người bình thường trong hầu hết các lãnh vực của đời sống công cộng, chẳng hạn như trong lãnh vực nhân dụng, giáo dục, tiếp cận cơ sở và cung cấp hàng hóa và dịch vụ, được coi là một hành vi phạm pháp. ‘Khuyết Tật’ được định nghĩa rất rộng rãi và bao gồm mọi hình thức khuyết tật thể xác, tâm thần và sự hiện diện của một căn bệnh nào đó trong cơ thể.

Đạo luật này bao gồm những khuyết tật mà một người đã có trong quá khứ, đang có và có thể có trong tương lai, hoặc tin là có. Đạo Luật Phân Biệt Khuyết Tật còn bao gồm các thiết bị, sự trợ giúp hoặc các loài vật đã được huấn luyện để trợ giúp người khuyết tật.

Tuổi Tác

Chiều theo quy định của *Đạo Luật Phân Biệt Tuổi Tác năm 2004*, việc đối xử thiếu thiện cảm với một người vì lý do tuổi tác của họ trong một số lãnh vực nào đó của đời sống công cộng, chẳng hạn như trong lãnh vực nhân dụng, cung cấp hàng hóa, dịch vụ hoặc tiện nghi, nhà ở, giáo dục và trong lãnh vực quản trị các đạo luật và chương trình của Chính Phủ Liên Bang, được coi là một hành vi phạm pháp.

Tuy nhiên có một số lãnh vực trong đời sống công cộng được đạo luật này miễn trừ như hưu trí, di trú, thuế má, lương bổng của thanh thiếu niên và các đạo luật tiểu bang. Ngoài ra việc cung cấp lợi ích cho một nhóm tuổi cụ thể nào đó nhằm mục đích đáp ứng một nhu cầu phát sinh từ nhóm tuổi này cũng không được xem là một hành vi phạm pháp.

Nhân Quyền và Nhân Dụng

Đạo Luật Ủy Ban Nhân Quyền Úc Châu năm 1986 kiểm soát hai lãnh vực khiếu nại chính. Lãnh vực thứ nhất đối phó với những tố cáo vi phạm nhân quyền của đại diện hoặc của Chính Phủ Liên Bang. Nhân quyền được định nghĩa là những quyền được công nhận trong một số tuyên ngôn và công ước quốc tế, chẳng hạn như *Công Ước Quốc Tế về Các Quyền Chính Trị và Dân Sự* và *Công Ước về Quyền Trẻ Em*, và những quyền này được dự định đưa vào hoặc đã được tuyên bố trong *Đạo Luật Ủy Ban Nhân Quyền và Cơ Hội Bình Đẳng*.

Lãnh vực thứ hai xử lý những khiếu nại có liên quan đến việc đối xử bất công trong lãnh vực nhân dụng và nghề nghiệp vì lý do tôn giáo, quan điểm chính trị, nguồn gốc xã hội, tuổi tác, hồ sơ tội phạm, nguyện vọng về giới tính hoặc sinh hoạt công đoàn.

Các ngoại lệ, miễn trừ và bảo vệ

Tất cả những đạo luật nêu trên đều có những ngoại lệ, miễn chức bởi vì không phải tất cả các trường hợp đối xử bất công đều bị xem là phạm pháp. Ngoài ra cũng có một số bảo vệ dành cho bên bị cáo buộc.

Thực hiện việc khiếu nại

Ủy Ban có cung cấp dịch vụ khiếu nại miễn phí. Quý vị có thể liên lạc với Ủy ban để xin cố vấn và trợ giúp về một vấn đề mà quý vị cho rằng do việc đối xử phân biệt hoặc vi phạm nhân quyền gây ra.

Quý vị không cần phải có đại diện pháp lý. Quyết định có nên nhờ sự giúp đỡ của luật sư hay không hoàn toàn tùy thuộc vào các bên liên hệ. Tuy nhiên, quý vị nên lưu ý rằng Ủy Ban không cung cấp bất kỳ hỗ trợ tài chính nào cho việc sử dụng đại diện pháp lý.

Rất nhiều trường hợp khiếu nại bắt đầu bằng việc gọi điện thoại cho Ủy Ban. Nhân viên phụ trách thông tin khiếu nại sẽ giúp quý vị xác định xem sự việc có nằm trong thẩm quyền giải quyết của Ủy Ban hay không. Ắt ếu có, quý vị sẽ được hướng dẫn bước kế tiếp. Ủy Ban có các dịch vụ thông dịch vàTTY (điện thoại dành cho người khiếm thính) để trợ giúp những thách mắc bằng điện thoại.

- Đường Dây Thông Tin Khiếu ắ ại: 1300 656 419.
- Điện Thoại Dịch Vụ Thông Dịch: 13 14 50.

Đệ đơn khiếu nại lên Ủy Ban

ắ gọi trừ một số trường hợp đặc biệt, mọi khiếu nại cần được đệ nạp cho Ủy Ban bằng văn bản dưới bất kỳ hình thức (bao gồm thư điện tử) và ngôn ngữ nào. Ủy Ban có sẵn các mẫu đơn khiếu nại cho quý vị sử dụng. Mặc dù quý vị không bắt buộc phải dùng những mẫu đơn này nhưng chúng rất tiện lợi vì có liệt kê mọi thông tin mà quý vị cần trình bày cho Ủy Ban biết khi muốn khiếu nại.

Địa chỉ gửi đơn khiếu nại:

The Director – Complaint Handling
Australian Human Rights Commission
GPO Box 5218
Sydney ắ SW 2001

Quy trình giải quyết khiếu nại

Quy trình giải quyết khiếu nại có sự linh động. Tuy nhiên hầu hết các vụ khiếu nại được giải quyết theo quy trình sau:

Mọi khiếu nại gửi đến Ủy Ban đều được Giám Đốc Phụ Trách Khiếu ắ ại thẩm định.

ắ hân viên văn phòng ủy ban có thể liên lạc với quý vị để thu thập thêm thông tin. Sau đó (nếu khiếu nại của quý vị cần được điều tra) Ủy Ban sẽ viết thư cho bị cáo (người hoặc tổ chức quý vị muốn khiếu nại) và gửi cho họ bản sao đơn khiếu nại của quý vị đồng thời yêu cầu phía bị cáo cho biết ý kiến về vấn đề này thông qua một số câu hỏi. Thông thường, phía bị cáo có 21 ngày để trả lời cho Ủy Ban và sau đó quý vị cũng được Ủy Ban gửi cho một bản sao ý kiến hồi đáp của phía bị cáo.

Sau khi điều tra và thu thập những thông tin liên hệ, Chủ Tịch Ủy Ban sẽ ra quyết định, hoặc:

- hủy bỏ (khép lại hồ sơ) khiếu nại, hoặc
- tìm cách giải quyết vụ việc bằng biện pháp hòa giải.

Biện pháp hòa giải sẽ được thực hiện khi Ủy Ban, nguyên đơn (tức người khiếu nại) và bị cáo cùng làm việc để tìm ra một giải pháp mà các bên liên hệ có thể đồng ý. Tiến trình hòa giải cho hai bên cơ hội trình bày nội dung sự việc theo quan điểm của mỗi bên mà không cần phải ra trước tòa, và giải quyết sự việc một cách không chính thức với những điều khoản mà hai bên có thể thỏa thuận.

Tiến trình hòa giải có thể được thực hiện bằng việc nói chuyện trực tiếp, bằng văn bản hoặc qua điện thoại.

Những lý do để khép lại hồ sơ khiếu nại

Nếu không giải quyết được vụ khiếu nại bằng biện pháp hòa giải, Chủ Tịch Ủy Ban sẽ hủy bỏ hồ sơ khiếu nại.

ngoài ra, Chủ Tịch Ủy Ban cũng có thể hủy bỏ vụ khiếu nại vì một số lý do khác nếu những lý do này có thể thuyết phục viên chức này rằng:

- Hành vi bị khiếu nại không phải là một hành vi phạm pháp;
- Đơn khiếu nại nộp sau 12 tháng kể từ khi sự việc xảy ra;
- việc khiếu nại không đủ cơ sở vững chắc;
- có thể giải quyết khiếu nại bằng một biện pháp tốt hơn, hoặc;
- vấn đề có tầm mức quan trọng cần phải được Tòa Án Liên Bang Úc giải quyết.

Sau khi một hồ sơ khiếu nại, chiếu theo các *Đạo Luật Phân Biệt chủng Tộc năm 1975, Đạo Luật Phân Biệt Giới Tính năm 1984, Đạo Luật Phân Biệt Khuyết Tật năm 1992 và Đạo Luật Phân Biệt Tuổi Tác năm 2004*, bị hủy bỏ, Chủ Tịch Ủy Ban sẽ đưa ra một 'Thông Báo Hủy Bỏ'. Văn bản này sẽ cho phép quý vị nộp đơn lên Tòa Án Liên Bang Úc xin giải quyết sự việc. Chủ Tịch Ủy Ban không thể giúp quý vị tiến hành vụ kiện cáo. Quý vị cần lưu ý rằng, nếu bị thua kiện quý vị có thể phải trả án phí cho phía bên kia.

Nếu sự việc, chiếu theo *Đạo Luật Ủy Ban Nhân Quyền Úc Châu năm 1986*, có liên quan đến cáo buộc vi phạm nhân quyền hoặc đối xử phân biệt trong lãnh vực nhân dụng hoặc nghề nghiệp, Chủ Tịch Ủy Ban có thể từ chối tiếp tục cuộc điều tra vì những lý do tương tự như đã liệt kê ở phần trên. Tuy nhiên, *Đạo Luật Ủy Ban Nhân Quyền và Cơ Hội Bình Đẳng* không có quy trình giải quyết khiếu nại thông qua tòa án. Trong trường hợp Chủ Tịch Ủy Ban tin rằng đã có sự vi phạm nhân quyền hoặc đối xử phân biệt, viên chức này phải trình báo sự việc cho Tổng Trưởng Tư Pháp Liên Bang (Attorney-General) và có thể kiến nghị sửa sai tình trạng này. Sau đó Tổng Trưởng Tư Pháp phải đệ trình báo cáo này trước Quốc Hội.

Cách thức liên lạc với Ủy Ban

- Đường Dây Thông Tin Khiếu nại số 02 9284 9600 hoặc 1300 656 419 (lệ phí cú gọi địa phương).
- Số điện thoại TTY 1800 620 241.
- Dịch Vụ Thông Tin và Phiên Dịch số 13 14 50 (giúp đỡ về ngôn ngữ)
- Hộp thư điện tử: complaints.info@humanrights.gov.au
- Khu mạng: www.humanrights.gov.au

Mọi thư từ liên lạc, xin gửi về:
Director – Complaints Handling
Australian Human Rights Commission
Level 8, 133 Castlereagh Street
Sydney ả SW 2000

hoặc

GPO Box 5218
Sydney ả SW 2001